

XIV I XV ZJAZD ORNITOLOGÓW ŚLĄSKA

XIV i XV Meetings of Silesian Ornithologists

XIV Zjazd Ornitologów Śląska odbył się 20 marca 1993. Przedpołudniowa sesja była bardzo obfita i złożyło się na nią aż osiem wystąpień. Ten swoisty maraton rozpoczął A. Czapulak, omawiając liczebność i rozmieszczenie gawrona na Śląsku. Następnie J. Lontkowski podsumował obserwacje dotyczące gniazdowania błotniaka łąkowego w roku 1992, w którym mieliśmy do czynienia z małą inwazją tego gatunku. Kolejne dwa wystąpienia dotyczyły spraw ochrony. A. Adamski przedstawił projekt ochrony łąk koło Przemkowa, będących do niedawna poligonem wojsk rosyjskich. Teren ten, przy odpowiednich formach jego zagospodarowania, może w niedalekiej przyszłości stać się jednym z najważniejszych lęgowisk ptaków wodno-błotnych w skali kraju. Natomiast J. Betleja omówił awifaunę tzw. „Żabich Dołów” i plany ochrony tego jednego z najciekawszych „ptasich rajów” na Górnym Śląsku. Z kolei, H. Kościelny i K. Belik zreferowali wyniki badań nad awifauną Lasów Lublinieckich. Był to przykład, jak wiele można zdziałać zajmując się ptakami amatorsko, jeśli prowadzi się obserwacje w sposób systematyczny i według przemyślanej wcześniej metodyki. Następny prelegent, M. Stajszczyk, omówił dotychczasowe efekty prac nad Polskim Atlasem Ornitologicznym na Śląsku i zamierzenia w ostatnim roku zbierania danych w ramach tej akcji. Uczestnicy Zjazdu wysłuchali wielu słów krytyki, niewątpliwie słusznej zresztą, dotyczących zaangażowania śląskich ornitologów w PAO. Następnie na mównicy pojawił się ponownie A. Czapulak, zapoznając zebranych z zmianach metod pracy nad awifauną Śląska, wynikających z konieczności skomputeryzowania systemu gromadzenia danych. Przedpołudniową sesję zakończył T. Stawarczyk, podsumowując działalność w roku 1992.

Tradycyjnie wręczono też Złote Odznaki Śląskiego Klubu Ornitologicznego osobom, które w sposób szczególnie przyczyniły się do wzbogacenia naszej wiedzy o ptakach Śląska. Otrzymali je P. Kołodziejczyk i A. Szrednicki. Ponadto G. Lorek i M. Stajszczyk otrzymali specjalne nagrody książkowe ufundowane przez ogólnopolską centralę Polskiego Atlasu Ornitologicznego za największy wkład w zbieranie materiałów do PAO.

Obrazy popołudniowe w całości dotyczyły ochrony ptaków. Na wstępie J. Szostakowski z Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków przedstawił osiągnięcia tej organizacji po dwuletnim okresie działalności

i jej plany na najbliższą przyszłość. Jednym z podstawowych kierunków działań OTOP-u ma być ochrona łęgówisk wodniczki, gatunku zagrożonego w skali Europy. Temu ptakowi poświęcony był kolejny referat, w którym A. Dyrz omówił naszą aktualną wiedzę o jego liczebności i rozmieszczeniu w Polsce oraz problemy związane z ochroną tego gatunku. A. Winiński zapoznał słuchaczy z działaniami na rzecz ochrony ptaków i ich środowisk w dolinie Warty, gdzie po wybudowaniu zbiornika „Jeziorsko” nastąpiły niekorzystne zmiany w środowisku poniżej zbiornika. W przypadku tego terenu przeprowadzany jest wyjątkowy w skali kraju eksperyment, dzięki któremu być może uda się pogodzić wymagania ptaków z potrzebami rolnictwa. L. Tomiałoć natomiast w referacie „Gospodarka leśna a ochrona ptaków” omówił wpływ tradycyjnych metod gospodarowania lasami na awifaunę. Przedstawił także niektóre sposoby zmniejszania jej negatywnego oddziaływania na ptaki. Zjazd zakończyło wystąpienie J. Lontkowskiego o działalności Komitetu Ochrony Orłów.

Jubileuszowy XV Zjazd Ornitologów Śląska odbył się 12 marca 1994. W pierwszym wystąpieniu E. Ranożek zapoznał uczestników zjazdu z wynikami inwentaryzacji wybranych gatunków ptaków w dolinie Baryczy, jaką przeprowadzono w ostatnich latach. Jednocześnie była to zapowiedź kompleksowego opracowania, poświęconego awifaunie tego jednego z najważniejszych miejsc dla ptaków w skali Europy. W kolejnym wystąpieniu A. Czapulak omówił zmienność ubarwienia dzioba u łabędzi krzykliwych zimujących w Polsce. A. Adamski natomiast podsumował wyniki pierwszego roku akcji inwentaryzacji wybranych gatunków ptaków na Śląsku oraz przedstawił plany działalności w roku 1994. Następnie głos zabrał M. Stajszyk, przedstawiając końcowe efekty zbierania danych do Polskiego Atlasu Ornitologicznego na Śląsku. Zwrócił on uwagę, że w ostatnim roku akcji udało się zapełnić większość „białych plam”, choć w dużej mierze była to zasługa niewielkiej grupy osób. Obrady przedpołudniowe, jak zwykle, zakończyło wystąpienie T. Stawarczyka, który podsumował działalność i przedstawił najciekawsze obserwacje dokonane na Śląsku w roku 1993. T. Stawarczyk uchoronował także złotymi odznakami Śląskiego Klubu Ornitologicznego G. Hebdę i A. Kuńkę za wyjątkową aktywność terenową w ostatnich latach.

Część popołudniową otworzył referat T. Mizery, który zapoznał uczestników Zjazdu z aktualną sytuacją bielika w Polsce i Europie. Przedstawione dane jednoznacznie wskazywały na wzrost liczebności tego gatunku, jak również na zmiany w wybiórczości miejsc gnieźdzenia. Prelegent zwrócił także uwagę na zagrożenia związane z coraz częstszymi przypadkami wybierania jaj i piskląt. Następnie J. Lontkowski omówił oznaczanie błotniaków w terenie. Zjazd zakończył T. Stawarczyk pokazem przeźroczy o ptakach Zatoki Perskiej.